

הם יודעים להגן על נודדישותיהם - אפילו בהפגנות אלימות - אבל את הגנת המדינה הם משאירים לאחרים

התפתחות

שראשי הישיבות החרדיות השלימו בקושי עם קיומה של המדינה, ורואים בצה"ל שאולי אבדו, הם מחפשים על התלמידים שאינם תלמידים, ומאפשרים להם להשתמש משרות. אפשר, אולי, להבין את הדבר כאשר מדובר באותן ישיבות חסידיות בשכונת מאהר שערם בירושלים, כמו ישיבת שומרי אמונים, תורה ויראה, או תולדות אהרן. תלמידיהן מגדלים סאות ארוכות וחיים כפי שהיו אבותיהם בעיירות היהודיות, לפני 300 שנה. הם משתייכים, ברובם, לנטורי קרתא, רואים במדינה אסון לעם היהודי, ואי אפשר להביא אותם לריושם כלשהו בלי משטרה. הם אינם משתמטים רק מחובותיהם למדינה, אלא מטריבים לקבל כל חלק שהוא מן הנהגות שהיא מעניקה.

אפשר היה לצפות מהם, אפוא, שירחיקו את התלמידים המפוקפקים. אולם הם יודעים, כי הרחקתם פירושה - גיוס לצה"ל. מכיוון

לם הרחב. עליו לשבת וללמוד כל ימי חייו. לראשי הישיבות ברור, כי רק חלק קטן מתלמידיהם חדור באמת רוחלמודים כזו.

זם השבת. ישראל כולה עצרה את נשימתה. זה עתה שודרה הידיעה הראשונה, כי הצוללת דקר נעלמה. בבית הכנסת ישורון שבירושלים שררה אוירה חגיגית. באי בית התפילה המרכזי של הבירה חגגו את בריהמיעוזה של אברהם בורג, בנו של שר הפעה. לכבוד המאורע נשא הרב הראשי לישראל, איסר אונטרמן, דרשה. הוא דיבר על נושא

מאת שלום כהן

המסעיר את הציבור הדתי בשבועות האחרון נים: גיוס בחורי הישיבה לצה"ל. "נוצרה אוירה עכורה", הכריז, "בחורי הישיבה יעדיפו ללכת לבית הסוהר מאשר לצבא!"

כמה מבין המתפללים הביעו את מורת רוחם. "חובה קדושה להגן על המולדת!" קראו. אך הרב אונטרמן לא שם אליהם לב. בחוץ המשיכה המועקה להתעמק. לב האומה נצבט, בחרדה לגורלם של 69 בחורי יים שלא השתמטו, ונעלמו עתה עם דקר.

★★★
5000 בחורים בריאים

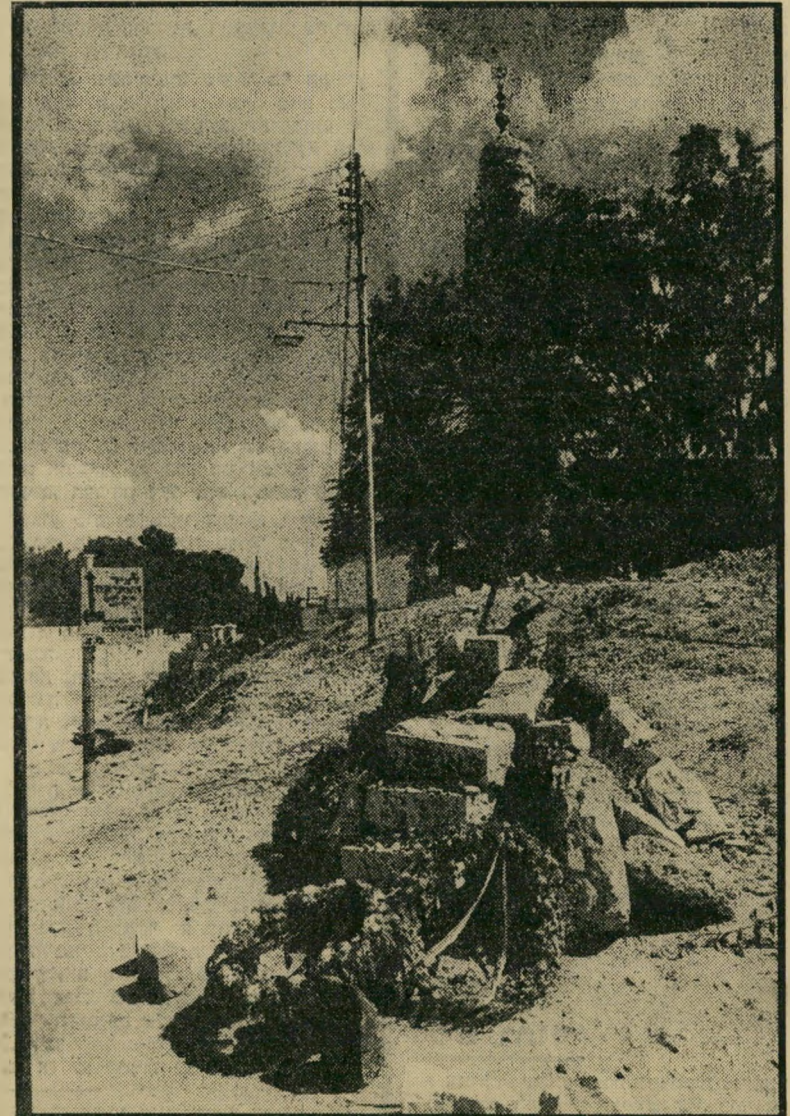
א במיקרה קשורים שני הנושאים: שיחרור בני הישיבות משירות צבאי, וסיכון חייהם של לובשי המדים.

נטל המשימות הבטחוניות, שגבר מאז מלחמת ששת הימים, נותן את אותותיו בכל בית בישראל. אבות עוזבים את ילדיהם ועסקיהם, כדי לשרת במשך חודשים ביחידות מילואים. חיילים צעירים, שכבר סיימו את מיכסת השרות הסדיר של שנתיים וחצי, נאלצים להמשיך ולשרת עוד חצי שנה. וכל אותו זמן מחוסנים כ-5000 בחורים בריאים מפני צוהגיוס. אילו גוייסו, כמו כל יתר בניגילם, היתה תוספת כוחאדם זו מאפשרת לאבות משפחה רבים להמשיך ביחיהם הרגילים, ובוודאי מאפשרת הקטנת תקופת השרות הנוספת שהוטלה על החיילים בצבא הסדיר.

אבל חשוב לא פחות: כמה מ-5000 אלה היו הולכים ללמוד תורה, לולא העניק להם הלימוד גם הכשר רשמי להשתמט?

★★★
צה"ל יצבא הצאר

רמב"ם פסק, כי אדם חייב ללמוד תורה עד יום מותו. אין בישיבות בחינות גמר, שעם סיומן יוצא התלמיד לעו

לעומתן קיימות הישיבות הגדולות של אגודת ישראל - מעוז ומיבצרם של מרבית המשתמטים. ישיבות אלה - כמו ישיבת פוניבז' בבני ברק, ישיבת חברון בירושלים או ישיבת באריעקב - מקבלות ברצון רב את הנהגות שמחלקת המדינה. התמיכה הכספית בישיבות מסוג זה מהווה סעיף חשוב בתקציב משרד הדתות.

תלמידיהן לובשים חליפות מודרניות וקוראים עיתונים. כמה מהם אפילו מבקרים בבתי קולנוע. הם חיים בתנאי פנימיה, מקבלים את כל צרכיהם שם. רק הוריהם של 2% מן התלמידים משלמים בעד החוקת בניהם. היתר חיים חינם, מתקציב ציבורי.

הם ממשיכים את המסורת שנוצרה בליטא, והרואה בשלטון החילוני גזירה שיש להתחמק ממנה. ואם השתמטו בליטא משירות צבאי הצאר - מדוע יתייצבו לשרות בצבא הגנה לישראל?

★★★
בני שבט לוי

די לעמוד מול העולם החיצוני, פיתחו ראשי הישיבות סם-חיסון אותו הם מזריקים לתלמידיהם במנות גדושות. זה סם תודעת-העליונות, כאילו כל העולם מורכב מעמיהארץ ורק לומדי הישיבות הם בני התורה, המגיע להם מעמד מיוחד. שכן נזכותם בלבד עומד העולם.

"מה זה רופא?" נוהגים המשגיחים בישרות לומר לתלמידיהם, "חותך בבשר החי! מה לו ולנשמה?"

ואם רופא נחשב לנחות - איזה מעמד יש לחייל?

הם מסתמכים על הרמב"ם, הקובע כי לבני שבט לוי היה מעמד מיוחד בין השבטים: הם לא נהגו לצאת לצבא. עליהם לא היו מוטלות החובות החלות על יתר בני ישראל. הרמב"ם גם קובע, באותה מסכת, על הילכות שיטה ויובל, כי כל מי שמקדיש את עצמו

אחרים נבשו את עיר הקודש - ושילמו על כך בחייהם